DISSERTATIO MEDICA INAUGURALIS, DE EPILEPSIA:

QUAM,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri

D. JOANNIS GOWDIE,

ACADEMIAE EDINBURGENAE PRAEFECTI;

NEC NON

Ampliſſimi SENATUS ACADEMICI *conſenſu*,

Et nobiliſſimae FACULTATIS MEDICAE *decreto*;

PRO GRADU DOCTORATUS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS ET PRIVILEGIIS
RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS,
ERUDITORUM EXAMINI SUBJICIT

EDVARDUS RICHARDSON, A. M.

Ad diem 19 Septembris, hora locoque ſolitis.

Και γαρ τῶν περί το σῶμα νοσημάτων, τά μετὰ ἀναισθησίας χέιρονα. PLUTARCH.

EDINBURGI:
Apud HAMILTON, BALFOUR, & NEILL,
ACADEMIAE TYPOGRAPHOS.
M,DCC,LVIII.

Digitized by the Internet Archive
in 2019 with funding from
Wellcome Library

https://archive.org/details/b30785479

DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

EPILEPSIA.

1. EX variis malis quorum atrocitate torquetur genus humanum, palmam, forte, praeripit dirus feroxque iſte morbus *Epilepſia* dictus. Morbus hicce crudelis a majoribus noſtris adeo horrendus habebatur, ut magnificiis titulis divini, magni, Herculei, et ſacri, illum auxerint: quam flebilis quoque Poëtis apparuit, ex lugubri iſto cantu LUCRETII patebit.

Quin etiam ſubito vi morbi ſaepe coactus
Ante oculos aliquis noſtros, ut fulminis ictu
Concidit, et ſpumas agit, ingemit, et tremit artus,
Deſipit, extentat nervos, torquetur, anhelat:
Inconſtanter et in jactando membra fatigat.

Divinus nuncupatur, vel quia correptos ab eo coelo tactos, imo et malum ab ipſo Jove demiſſum credebatur; ſive quod ſaepius acumen ingenii humani omnino effugiat, et opem praeſentem ſummi Numinis requirat. Magnus et Herculeus audit, ſive quod Hercules eo laborâſſe credebatur, ſive potius ob vim ſuam arte humanâ minime debellandam. Sacer denique dicitur, vel quod a tali epitheto celebretur ejus poteſtas, uti de auro cecinit Virgilius:

——— *Quid non mortalia pectora cogis,*
Auri ſacra fames? ———

aut potius, quod mentem, nobiliſſimam ac ſacerrimam hominis partem, afficiat. Multis quoque aliis nominibus inſignitur; morbi, ſcil. comitialis, caduci, puerilis, lunatici, &c. at, his diſquiſitionibus omiſſis, ad phaenomena quibus adeſſe cognoſcitur, progrediamur.

2. Epilepsia *απο τȣ͂ ἐπιλαμβανεσθαὶ* denominatur, quod mentem ſenſumque pariter et ſupernas partes apprehendat. Ab hoc morbo correptus, ſenſibus internis et externis amiſſis, clamoſa vociferatione ſubito corruit, violentis ſimul concuſſionibus et contractionibus, unà cum reciproco involuntario

motu

motu aut omnium aut aliquorum muſculorum, alterna requie et novo inſultu, ſimul tentatur; circumagitur nonnunquam ſubito pro variis muſculorum contractionibus, dum paroxyſmus adeſt, currere, ambulare, aut recto corpore ſtare, nequit; facies contorquetur; ex ore ſpuma effluit; dentibus ſtridet; oculi celeriter in orbem volvuntur, quorum pars candida ſolum comparet; ſemen et excrementa saepius invite exprimuntur; vitales quoque actiones vehementer turbantur; ſub initium enim pulſus eſt celer ac parvus; at ſub finem paroxyſmi major ac tardior evadit. Poſt aliquod temporis ſpatium ſymptomata ſe remittere incipiunt, aeger quietior fit, ac quaſi ſopitur, quo in ſtatu aliquamdiu manet, ac tandem, velut ab alto ſomno experrectus, capitis dolore, laſſitudine, et torpore vexatus, ad ſe redit: omnium quae tempore paroxyſmi acciderant prorſus oblitus, ſolita quoque valetudine, donec novus inſultus redeat, perfruitur; quo tempore haec phaenomena ſe denuo produnt; itaque morbus in multos annos durare poteſt, donec Apoplexia forſan, quod haud raro fit, aegrum miſellum ad inferos rapiat.

3. Post

3. Post remiſſionem unius paroxyſmi, ſigna alterum praenunciantia haec ſunt: Somnus turbatus et inordinatus, capitis dolor et vertigo, proclivitas ad iram, animi dejectio, ſpirandi difficultas, torpor, laſſitudo, et ſoliti operis faſtidium; alii odore moleſto ac ſapore ingrato vexantur; aliis ignis ſcintillae et varii colores oculis quaſi obvolitant, quo tempore inſultus ſaepe accedit. Multa alia et varia ſymptomata ſunt quae paroxyſmi adventum praedicunt: Attamen in peſſima ſpecie ſaepius corripitur aeger abſque ullo praemonente ſigno.

4. Pueri, praecipue inter dentiendum, juvenes ſive viri adulti, ſaepius quam ſenes, hoc morbo corripiuntur; infantes gravius quam pueros adultos, aut provectos aetate, invadit, praeſertim cum vires eorum infirmae et languidae impetui morbi hujus atrocis magis impares ſint; viros ſaepius quam mulieres occupat. Omnibus anni tempeſtatibus graſſatur, at vere imprimis.

5. Causae ſingulares unde Epilepſia in ſingularibus aegrotis oritur, aegre admodum, imo vix omnino, determinari poſſunt. Diviſionem in Idiopathicas et Sympathicas, ut ſimpliciſſimam et quae maxime naturae accommodata videtur, ſequar.

Quoties

Quoties cauſae in cerebro latent, Epilepſia Idiopathica vocatur; quum vero cauſae quovis vitio reliquarum corporis partium oriantur, et in caput, ob conſenſum et ſympathiam partium, propagentur, Epilepſia Sympathica nuncupatur.

6. EPILEPSIAE Idiopathicae cauſae ſunt oſſeae ſive cartilaginoſae excreſcentiae intra cranium, encephali mala conformatio, vulnera, contuſiones, ſeu ſanies, ſanguis et lympha coacervata, atque in ventriculis ſtagnantia, pus ſive materia acris meningas corrodens, ex oſſis carie, ſive ulceribus venereis nata, inflammatio ſive cerebri et tegumentorum ejus ſphacelatio, ſinuum et venarum diſtenſio praeternaturalis, ſive eorum mutatio in indolem cartilaginoſam, obſtructiones quoque venarum jugularium, ſive ſinuum durae matris, praecipue falciformis, ſanguine viſcoſo ſeu concretionibus polypoſis ortae; quorum tria exempla clariſſimus HOFFMANNUS memorat (*a*). Multa quoque alia id genus cernere licet, paſſim in BONETI Sepulchreto Anatomico. Ad hanc ſpeciem pertinent et ea quae haereditaria eſt, et ea quae violentiore aliqua commotione, ſive metu matris inter geſtandum, ortum ducit.

7. QUOMODO

(*a*) Vid. Hoff. oper. tom. iii. cap. 1. de Epilep. §. 16.

7. Quomodo hae cauſae hunc morbum generant nequaquam hic referre libet; ſatis enim conſtat, turbas maximas oriri neceſſe eſſe, cerebro adeo inſigniter laeſo, ut in exemplis ſupra memoratis videre licet, aliis ſubſtantiam ejus teneram et perquam ſenſibilem comprimentibus, pungentibus, et irritantibus; aliis autem erodentibus et exedentibus, dum aliae cavitates ejus contra naturam diſtendunt, unde ordinem et aequabilem diſtributionem fluidi nervoſi, caeterorumque encephali humorum, magnopere turbari, ac proinde mala diriſſima ſequi neceſſe eſt.

8. Cerebrum autem ſimiliter affici poſſe doloribus excruciantibus, ſpaſmis, ſeu quibuſdam aliis cauſis, nervis caeterarum corporis partium capite remotis nocentibus, atque illuc pro mutuo eorum conſenſu propagatis, ex obſervatis certis ac ſatis confirmatis conſtat. Haec vero Epilepſiae ſpecies Sympathica dicitur, cujus cauſae ſunt vel contractiones, ſive irritationes ſpaſmodicae violentiores, humoribus acribus, acidis, aut lumbricis in ventriculo ſive inteſtinis adultorum aut puerorum hoſpitantibus, natae; hi enim, partes illas irritantes ſive rodentes, malum gignunt (*b*). Nonnullos aetate provectiores

(*b*) Bonet. Sepul. Anat. tom. i. pag. 331. Foreſt. lib. 10. obſ. 65.

vectiores Epilepſia correptos, lapillis renis pelve (*c*) ureteribus ſeu veſicae collo haerentibus, compertum eſt, quam morbi ſpeciem, diſtinctionis gratia, Epilepſiam Nephriticam, iſtam a lumbricis natam, Verminoſam, HOFFMANNUS nominari vult (*d*). Doloribus quoque ſaevis ad os ventriculi (*cardialgia* vulgo dicta) producitur; nec mirandum eſt epilepticas convulſiones irritationem partis hujus ſequi, quum ventriculus ſenſu adeo inſigni praeditus ſit, ac cum reliquo corpore adeo conſentiat, ut HELMONTIUS eum eſſe ſedem Archaei ſui contenderet; unde ratio pateat quomodo medicamenta varia venenoſa ventriculi nervos moleſte afficiendo, et per conſenſum eorum cerebrum et totum ſyſtema nervoſum, hunc morbum arceſſunt (*e*). Profeſſor noſter ſagaciſſimus D. WHYTT, ſe exemplum vidiſſe hujus morbi natum a ſcirrhoſitate inteſtinorum pueri cujuſdam Epilepſia necati, mihi refert; cadavere autem inciſo, nihil repertum cui malum aſſignari potuit, niſi quod colon ad latitudinem duarum palmarum prorſus ſcirrhoſum factum eſſet. Pueri ſaepe ob dentitionem difficilem, ut et delicati ob dentium

(*c*) Vid. La Motte Traité comp. de Chirurg. tom. ii. p. 416.

(*d*) Hoff. oper. tom. iii. cap. 1. § 18. de Epilepſ.

(*e*) Vid. Wepfer. de cicut. aquat. hiſt. et nox. p. 5, &c.

tium dolores, Epilepſia tentantur; hoc autem in caſu morbus nervorum irritatione gingivarum et dentium naſcitur. Satis quoque conſtat ulcera vetera exſiccata, ſive evacuationes periodicas cohibitas, in utroque ſexu, haemorrhoidas, ſcil. in viris, menſes in mulieribus, hunc morbum produxiſſe: Hinc HIPPOCRATES ait, "Qui ſtatis temporibus "ſanguinem fundunt, ſiticuloſi, difficiles, exſoluti, "ſi non fuderint ſanguinem, Epileptici moriuntur "(*f*)." Seminiſque in utero corruptio, ſive ſecundarum retentio, morbum procreat (*g*); oſſe denique aſpero ſeſamoideo, ceu duro tumore cartilaginoſo, extremitatum nervos prementibus et irritantibus, naſci vidimus, quo radicitus evulſo, morbus ſanatus fuit (*h*). In hac Epilepſiarum ſpecie rarum illud phaenomenon ſaepe accidit, aura ſcil. frigida a partibus capite longe diſſitis, aſcendens, donec ſenſim illuc pervenerit, quo temporis momento aeger vehementer convellitur. GALENUS, loquens de puero epileptico tredecem annos nato, hanc auram ita deſcribit: "Audivi igitur tum narrante "puero

(*f*) Prorrheticor. lib. 1. p. 793. chart. tom. viii. et Coacer. praenot. No. 345. ibid. p. 871.

(*g*) Guillielm. Fabric. cent. iii. obſ. 60.

(*h*) Medical Eſſays, vol. iv. art. 28.

" puero diſpoſitionem ipſam ex tibia initium ca-
" pere, mox illinc recta aſcendere per femur, et
" ſuperpoſita ipſi ilia, ac per latera ad cervicem,
" donec ad caput perveniret, quod cum primum
" tangeret, ipſum haud quaquam ſibi conſtare.
" Interrogantibus autem medicis, quale eſſet id,
" quod ferebatur ad caput, nihil habuit puer quod
" reſponderet. Alius deinde adoleſcens compos
" mentis, quippe qui poterat et ſentire quod fiebat,
" et alteri narrare, dicebat, veluti frigidam quan-
" dam auram eſſe id, quod aſcendebat (*i*)."

9. Sub his duabus claſſibus, cauſas ſupra recenſitas recte ſatis comprehendi poſſe, arbitror; nec in rem fore duxi in Epilepſias ſymptomaticas et ſympathicas, ſubtiliter et ſine ulla neceſſitate, diſtinguere, quod Hoffmannus aliique fecerunt; ſed bona venia illius magni viri, ſatis perplexe, ac minus, ut mihi videtur, accurate: Ipſum vero audiamus: " Tum plurimum ſanguineas excretiones,
" quae viris per haemorrhoidas, in feminis per
" menſes, fiunt; aut parciores, aut nimias, huic
" diro malo viam ſtraviſſe, innumerae auctorum
" obſervationes, quotidiana experientia atteſtantur.

(*i*) Galen. lib. iii, de loc. affect. cap. 7.

" Qualis Epilepſia recte vocatur ſymptomatica, " ſeroſa, hypochondriaca, vel cachectica (*k*)." Cauſas ſequentes, ſub ſpecie ſympathica, recenſet. " Non minus puerperis ex vitio uteri, aut menſi- " um vel lochiorum retentione, vehementes pri- " mum partium vicinarum ac inteſtinorum ſpaſmi, " tum ipſa Epilepſia accedere obſervatur, quae hic " audit hyſterica (*l*)." Sed quid opus eſt diſtinctionibus adeo ſubtilibus? Annon cauſae hujus morbi, ſub vocabulis generalibus, quibus uſi ſumus, contineri poſſunt, ſine ullo periculo erroris in inveſtigandis ejus cauſis, in prognoſi inſtituenda, aut medendi methodo? Sin vero res ita ſe habeat, nominum multiplicatio nulli uſui inſerviet, cujus incommodum omnibus arte medendi vel mediocriter imbutis, ſatis cognitum. Annon igitur harum cauſarum, prior aeque ac poſterior Sympathica dici poſſet, cum plane conſtet effectus in morbo gignendo, conſenſu et ſympathia partium affectarum, cum ſenſorio communi, pendere oportere?

10. Quum hae quae hactenus memoratae ſunt Epilepſiae, quatenus Idiopathicae et Sympathicae cauſae

(*k*) Hoff. oper. tom. iii. cap. 1. § 16. de Epilep.
(*l*) Ibid. § 18.

cauſae praediſponentes ſint, paucas jam cauſarum procatarticarum enumerabo, quae quomodocunque accidentes, eas quas ſupra diximus, ad agendum et paroxyſmum ſuſcitandum impellere poſſunt. Quamquam vero diverſiſſimae et numero pene infinitae ſint, attamen eas quae ſaepius occurrunt breviter referre ſat erit. Ad hanc cauſarum claſſem pertinent, cibi condimentis referti nimia copia devorati, vina, et liquores ſpirituoſi, medicamenta venenoſa et acria, contagia, ſive aëre ſive morbis contagioſis, morbillis, ſcil. ſeu variolis, &c. proveniant; quae ſtimulo acri et inſolito in ſanguinem inducto, et cor, et vaſculoſa ac nervoſa ſyſtemata violenter irritant; unde convulſiones graves arceſſuntur, quo id quod ei nocebat, aut prorſus eliminaretur, aut in ea loca ubi minus offendere poſſet, reciperetur: Unde Galenus recte ait, "Comitialem "morbum fieri, nervorum principio ſeipſum qua-"tiente, ut quae noxia ſunt excutiat (*m*)." Huc etiam pertinent exempla infantium, qui hoc morbo correpti fuerint, dum ubera nutricum iratarum ſugebant. Tempeſtatum mutationes, et ſidera coeleſtia, plurimum in corpora noſtra valere, imo et morbum

(*m*) Comment. in lib. Hipp. tom. 8. p. 515.

morbum producere, de quo nunc agitur, nemo in dubium revocabit. Prae aliis vero lunae renovationes, quas plus poſſe in fluidum nervoſum quam in ſanguinem vel quodvis aliud fluidum corporis animalis, doctiſſimus MEAD oſtendere conatus eſt; cum enim hoc fluidum, ut ille ait, partibus perminutis et elaſticis conſtet, vi cauſae cujuſvis externae ut facilius pellantur neceſſe erit; lunae itaque influxus, morbos praecipue ſpirituum depravatione ortos reſpicient: Hujus autem claſſis, nulli morbis epilepticis digniores notatu videntur (*n*). Huc quoque ſpectant omnes ſubiti terrores, ut metus, ſpectra horribilia, animique affectus violentiores, quae non ſolum vires ſuas in mentem validiſſime exerunt, ſed in corpus etiam plurimum poſſunt: His enim ſanguinis circuitus et humorum plurimum augeri, et per vaſa continentia velociter moveri; imo et motus ingentes in ſyſtemate animali ſuſcitari poſſunt, quae non ſolum oeconomiam machinae totius, ſed organum illud imprimis, Encephalon dictum, afficient, quo vitae functiones tantopere pendent; imo haec cauſarum claſſis tantum ad Epilepticos inſultus inducendos valet, ut multi ſine ulla cauſa ſingulari prae-

(*n*) Vid. Mead de imper. ſol. et lun. cap. 2.

praediſponente in corporibus (ſi nervorum texturam exquiſitiorem excipias), ſimul atque alios Epilepticos concidere conſpexerint, ipſi iiſdem convulſionibus corripi comperti ſint (*o*) : Nimius quoque Veneris uſus hunc morbum, in eos praecipue qui ei antea obnoxii fuerant, induxiſſe cognoſcitur ; ideoque veteres forſan orgaſmum venereum Epilepſiae parvae compararunt, ſcil. *τὴν συνουσίαν ἔιναί μικραν επὶληψὶαν.* Plethoram denique Epilepſiam generâſſe obſervatum eſt : Nec mirum videbitur ſi nobiſcum reputemus, plethoricorum vaſis ſanguineis nimio ſanguine turgeſcentibus, cerebri vaſa ſanguinem rubrum deferentia, diſtendi quoque oportere ; at cranii cavitas adeo concinne Encephalo repletur, imo et oſſa adeo firmiter coarctantur in adultis, ut cedere nequeant ; ſanguineis igitur vaſis nimis refarctis, caeteris humores tenuiores deferentibus, diametros diminui et comprimi oportebit. Unde cerebri functiones turbabuntur ; et ſi forte excreſcentiae cartilaginoſae ſeu proceſſus aſperi et oſſei intra cranium fuerint, contra quos cerebrum tenerum impellitur, convulſiones atroces neceſſario ſequentur;

(*o*) Bagliv. Prax. Med. lib. i. cap. 14. ſect. 2. Kaau Boerhaave impetum faciens, p. 355.

ſequentur; imo plethoricum Epilepſia necatum novimus, ubi nullae cauſae tales viſibiles, ſaltem intra cranium, comparuerunt (*p*).

RATIO SYMPTOMATUM.

Hisce praemiſſis, Epilepſiae cauſa et ſedes fuſius tractanda veniunt; quarum priorem vitium quoddam cerebri eſſe omnes uno ore conſentiunt; quo autem hoc vitium pendet, aut quomodo producitur, inter auctores nondum convenit; aliis aliam originem pro lubitu, aut quo melius hypotheſis aliqua defendatur, aſſignantibus: His autem praetermiſſis, pauca, quam clariſſime potero, dicere conabor; ſin vero vires defecerint, rem arduam apud aequos judices veniam mihi conciliaturam, haud deſpero.

12. Phaenomena Epilepſiam comitantia, originem ejus, ex turbato et praeternaturali motu et circuitu humorum per vaſa cerebri, ducendam, indicare videntur; quoties enim ſanguis cerebri vaſa libere permeat, ac proinde fluidum nervoſum rite per nervos ſecernitur et diſtribuitur, omnes functiones

(*p*) Bonet. ſepul. anat. lib. i. ſect. 12. tom. 1. p. 294.

functiones animales debito modo peraguntur: E contrario vero, in omni capitis perturbatione violentiore, ubi ſenſatio et motus voluntarius magnopere laeduntur, ut in Epilepſia manifeſte accidit, circuitum ſanguinis et ſpirituum per caput nequaquam libere, naturaliter, et ſine ullo impedimento perfici, recte concludere licet. Cum vero quaevis è cauſis praediſponentibus jam memoratis intra cerebrum lateant, atque hae forte commoveantur occaſionali aliqua cauſa, volumen et velocitatem ſanguinis augente, qua nimia ejus copia ad caput defertur, cerebri vaſa vehementer diſtendi, ac latera ejus impingi et irritari, corporibus iſtis praeternaturalibus intra ſubſtantiam ejus latentibus, neceſſe eſt; cerebrum igitur non ſolum comprimetur et irritabitur, ſed et liber regreſſus ſanguinis ad cor impedietur, qui hîc magna copia collectus, inordinatum et inaequalem influxum ſpirituum animalium in nervos procreabit, unde vires ſenſitivae et motrices mirum in modum perturbatae erunt; hinc colligere licet quare nervi ſenſui ſubſervientes adeo comprimantur ut influxus nervoſi fluidi in eos omnino fere impediatur; unde fit, ut ſenſus omnes, et interni et externi, in Epi-

lepſia

lepſia abſoluta, prorſus aboleantur: E contrario vero, influxus ſubtilis et perquam mobilis fluidi nervoſi, in partes motui inſervientes, celerior, fortior, ac violentior, quamvis minus regularis, redditur; ac hinc illa dira phaenomena in paroxyſmo, diſtortiones, ſcil. horribiles, contractiones, concuſſiones, membrorum et muſculorum agitationes, &c. Porro nemo ignorat non ſolum ventriculo, ſed et caeteris omnibus viſceribus, ingentem conſenſum et ſympathiam cum capite eſſe; his enim cauſis quibuſcunque adventitiis turbatis, caput plerumque afficitur, ac dolorem participat: Quomodo autem hoc accidit facile erit intellectu, ſi conſideremus nonnullos nervos capitis, ramos ſuos quoque, ad viſcera praecipua et partes nervoſas muneribus horum organorum ſubſervientes, mittere; his igitur moleſte affectis et irritatis, ſpaſmis, doloribus cruciantibus, lumbricis, ſive acribus et ſtimulantibus medicamentis, &c. nervoſum fluidum in ramos iſtos impetu majori fluet; unde hae partes ſub paroxyſmo in conſenſum trahuntur, atque commotionum praeternaturalium et vehementiorum participes fiunt; hinc reſpiratio fit ſuſpirioſa et cum ſtertore ſtipatur, cor palpitat, pulſus celer et in-

aequalis

aequalis evadit; ſaliva ex ore movetur; aeger obmuteſcit; borborygmique et murmura in inteſtinis ſentiuntur; nec haec evenire mirandum eſt, cum ſatis conſtet opium ventriculo, ſeu inteſtinis, paucis horae momentis applicatum, non ſolum nervorum, ſed et totius ſyſtematis vires delere, adeo ut prorſus inutiles reddantur.

13. QUAMQUAM ex ſupra dictis, ratio ſatis conſtet Epilepſiarum quae intervallis minus regularibus, cauſiſque fortuitis, accedunt, ſive quae lunae reparationes ſequuntur; tamen in Epilepſiis quae eadem hora, ſive quotidie, ſive bis de die, ſive alternis diebus, neutiquam ſufficit; hîc enim vix effingere poſſumus ullam ſanguinis rarefactionem, aut cauſam generalem accidere adeo conſtanter, ut paroxyſmum, definito tempore, producat.

14. ANNON in talibus caſibus morboſam aliquam materiam, cerebro ſeu nervorum origini inhaerentem, conjicere licet, quae poſt certas horas ſeu dies inſultum quo materia cerebro excernitur, efficere valeat? nullus itaque novus paroxyſmus eveniet, donec fomitis aliquid novi ſupervenerit, qui ſimile tempus ac prius poſtulat. Vel anne obſtructioni alicui in quibuſdam vaſis cerebri tribuatur, quae

certum tempus poſtulet priuſquam vaſa illa adeo diſtendantur, ut irritatio neceſſaria ad paroxyſmum ſuſcitandum, producatur, qui violentia ſua obſtructionem tollit? nullus itaque novus inſultus accedit, donec vaſa iterum diſtendantur. Vel an ſpaſmo nervorum originem afficienti tribuenda? Huic fidem faciunt ſtricta temperantia aegri in omnibus nonnaturalibus durante intervallo; et cadaverum inſpectio ubi ſaepe nihil inſolitum in cerebro inveniendum ſit.

PROGNOSIS.

15. Morbi hujus prognoſis fere ſemper infauſta, plus tamen minuſve, pro varietate cauſarum quibus naſcebatur. Idiopathicam igitur ut et haereditariam, difficillima curatu, quamquam remedia aptiſſima et efficaciſſima adhibeantur; imo plerumque inſanabilia omnes auctores obſervant, praeſertim ſi aeger nullo ſigno inſultus appropinquantis antecedente corripiatur; aut ſi nulla obvia cauſa quae anſam praebere potuit, acceſſerit; unde Hippocrates, de morbi hujus prognoſi loquens, "Epilepticos

"illos

" illos difficillime curari," ait, " quibus factus " fuerit morbus nullam ſignificationem praebens, " ex qua corporis parte initium ſumat (*q*)." Hoc liquido patebit, ſi conſideremus quam parum auxilii Medicus Epileptico afferre poſſet, cui exoſtoſes prominentes in cranio eſſent, ſive ichor, cruor, ſanies, &c. in cavitatibus cerebri congeſta ; ſin vero Epilepſia generis ſympathici fuerit, curatio neutiquam deſperanda eſt ; hîc enim major erit opportunitas inveniendi et abigendi cauſas ; hoc autem facto, effectus neceſſario ceſſabunt ; quando igitur vitio primarum viarum oritur, lumbricis, ſcil. ſubſtantiis acribus et venenoſis, aut aliquo ſupremas corporis partes laedente, malo regimine, &c. aegerque eſt tenerrimae aetatis, morbus haud inveteratus, nec paroxyſmi longi, tunc curationem ſperare licet. Hippocrates obſervat, " Epilep-" ſiam accidentem ante pubertatem, ſaepius circa " illam periodum curari ; ſin vero minus, ad finem " vitae ſaepe perdurat ; at ſi ultra annum vigeſi-" mum perſtet, raro ſanari (*r*)." Et in Aphoriſ. 28. ſect. 3. ait, " Quae vero pueris permanſerint,

" neque

(*q*) Praedict. lib. 2. cap. 7. Chart. lib. 8. p. 816. Celſ. lib. 2. cap. 8. p. 72.

(*r*) Aphor. 7. ſect. 5.

" neque ſolutae fuerint circa pubertatem ; aut fe-
" minis circa menſtruorum eruptiones, perſeverare
" ſolent ; ſaepe evenit Epilepſiam ſanari, aliquo alio
" morbo ſuperveniente, ſcil. febre quartana (*s*)."
Anne hic ſuſpicari licet, morbum a materia morboſa cerebro adhaereſcente, ac febre quartana ablata, ortum duxiſſe ? Paroxyſmus frequentior ſolito ſignum malum ; ſic enim functiones animales adeo laeduntur, ut memoria et judicium omnino imminuantur ; imo et aegrotus hebes ac ſtupidus redditur. Malum item ſignum, ſi Epilepſia, caecitate, ſtultitia, ſeu oblivione terminetur ; obſervatur quoque funeſtum et lethale eſſe, quando in paralyſi finit, aut in apoplexiam degenerat.

INDICATIONES CURATORIAE.

16. Duae indicationes in hoc morbo curando ſponte ſe offerunt ; quarum altera cauſas internas oppugnat, ac quamquam difficillime inveſtigantur, attamen ſi fieri poteſt, inveniendae atque expellendae ſunt ; at hoc ſemper fieri nequit, quando, ſcil.

(*s*) Hipp. Aphoriſm. ſect. 5. Aphor. 70.

ſcil. morbi ortus a cauſa aliqua intra cranium latente pendet. Altera autem indicatio monet, ut omni cura caveamus, ne paroxyſmus cauſa aliqua procatarctica arceſſatur; ſi aeger, ſcil. quoties lautius vivit, ac cibo et potui nimis indulget, inſultus ſaepius redire obſervet; aut ſi ſe nimia exercitatione, et animi affectibus violentioribus, &c. affici comperiat; tunc aeger diligentiſſime monendus eſt, ut iſta vitia corrigat, neque ſibi in iis indulgeat, quae cauſam praediſponentem ſuſcitare poſſunt.

METHODUS MEDENDI.

17. Ex dictis, de cauſis variis quae hunc morbum generare poſſunt, ſatis conſtat, quam vanum eſſet, curationem ejus ſingulari aliquo remedio tentare, aut generalem medendi methodum ſtatuere, quam pro cauſis morbum creantibus variari neceſſe eſt; hoc enim ſolum obſervatione diligenti eorum, quae ſingulis obveniunt qui morbo vexantur, cognoſci poteſt. Quando ergo cerebrum eſt ſedes morbi orti a tuberibus, acri lympha, ſanguine, ſive quibuſvis aliis humoribus, in cavitatibus ejus hoſpitantibus; ſive ubi Epilepſia nativo aliquo vi-

tio

tio cerebri, ſive laeſione integumentorum et ſubſtantiae ejus, ſeu labe haereditaria, exoritur. In his omnibus caſibus, medicamenta parum prodeſſe diximus; attamen ex ſupra obſervatis patet, omnes has cauſas ſic cerebrum afficientes, quavis cauſa fortuita majorem influxum humorum in cerebrum creante, excitari et augeri poſſe. Omnia igitur, quae revulſionem et derivationem humorum, ab hac parte producent, et ad reſolvendos et expellendos iſtos liquores intra cavitatem cranii collectos, conferent, uſui erunt. Huic ſcopo inſerviunt venaeſectio, veſicatoria, alvi ductiones, fonticuli et ſetacea, &c. Varia exempla ſunt hunc morbum curari a fonticulis, in vertice apertis perpetuo ſervatis. Acutiſſimus ille vir, noſter celeberrimus Profeſſor Anatomes, Doctor Monro, hiſtorias duarum mulierum inſignes memorat, quas fonticulo perpetuo in illa parte ſe curâſſe refert. In altera quarum paroxyſmi adeo frequentes erant, ut bis in ſeptimana redierint; qui quando fonticulus pus emittebat, minus frequentes facti fuerunt; ſolummodo ſemel in ſeptimana, ſemel in duabus ſeptimanis, aut ſemel in menſe, recurrentes; et ita gradatim inſultus omnino abiverunt. Altera hiſtoria de generoſa quadam

dam erat, hoc morbo vexata; cui in eadem parte fonticulum inſtituit, a quo paroxyſmorum inſultibus liberata, ſe curari putabat, et ita fonticulum diſiccari permiſit; paulo vero poſt, morbus, ſolita ſua vehementia, redibat; attamen elicio iterum aperto, et pus ejicere incipiente, paroxyſmis omnino liberata fuit. Ex ſupra dictis patet, fonticulos perpetuos hac in parte, quoties alia remedia minus proſpere cedunt, ſemper tentandos eſſe. Quamvis enim curatio radicalis ab his minime expectanda ſit, evacuationes tamen vaſa exinanientes, quaeque humores a capite revellunt, quo minus cerebrum ſanguine, diminuta ejus quantitate et impetu, opprimatur quodammodo impedire poterunt; unde contra compreſſionem et irritationem, quas cauſas proximas Epilepſiae Idiopathicae eſſe, ſupra oſtendere conati ſumus, imo et contra recurſiones frequentes paroxyſmorum cavebitur. Quin etiam Bonetus varia exempla memoriae prodidit, ubi venaeſectio ſola morbum ſanavit (*t*). Severinus quoque affirmat, ſe arteriotomiam in arteria temporali feliciter tentâſſe (*u*); ad quod certe confugiendum

(*t*) Bonet. Sepul. Anat. tom. i. lib. 1. ſect. 12. p. 286.
(*u*) Efficac. Medic. part. ii. p. 46. 47.

giendum eſt, ſi venaeſectio minus proſpere ceſſerit. Celeberrimus porro MEAD Epilepticam puellam, ope veſicatoriorum, alvi ductionum, et ſetaceorum, cui paroxyſmi ſub plenilunium regulariter acceſſerunt, hiſce horrendis ſymptomatibus, liberâſſe refert; ait quoque, morbum periodos ſuas ad aeſtum maris conſtanter compoſuiſſe; quoties enim aeſtus ab alto ſe incitaviſſet, mutam ſemper jacuiſſe, minuente autem, levatam fuiſſe (*w*). Oportet igitur evacuationes hujus generis fieri, quoties aegrotans corripitur ullis ex praecedentibus ſymptomatibus, quae paroxyſmi adventum praenunciant. Si contuſiones ſeu cranii fracturae, ſive oſſea fragmenta, meningas et ſubſtantiam ipſius cerebri pungentia, morbum adducant; tunc terebratio neceſſaria eſt, et eadem methodus medendi inſtituenda erit, ac in ſimilibus cranii morbis. Si cerebri meninges ex carie oſſium lue venerea nata, corroſae fuerint, curandi methodus eadem eſt, ac in illo morbo; ſin vero ſuſpicio ſit malum ſinuum durae matris obſtructione oriri, hîc haud alienum erit jugulares venas externas aperire, quo ſanguini in cavitatibus ſtagnanti, curſus et motus liberior ſit; utile quo-

que

(*w*) Vid. Mead. de imper. ſolis et lunae. cap. 2.

que cucurbitulas, unà cum ſcarificationibus cervici, et partibus capiti contiguis, applicare; dummodo largior copia ſanguinis in venis ſit, iſque prius ad partes inferiores venaeſectione trahatur. Calvariae exuſtionem feliciter ceſſiſſe, nonnulli obſervarunt, quamdiu pars materiam ejicere perſtabat. WILLISIUS (*x*) memorat, puellam Epilepſia correptam, circa annos pubertatis, in ignem, inter paroxyſmum, caſu incidiſſe; aduſta autem facie et fronte, malo immunem fuiſſe, dum pars aduſta pus et ſaniem emittere perſtabat. Et CELSUS recte notat, "Quod "ad medicinam vero pertinet, ultimum eſt, juxta "talum, ex utroque crure paulum ſanguinis mit"tere, occipitium incidere, et cucurbitulas ad"movere, ferro candente in occipitio quoque et "infra, qua ſumma vertebra cum capite com"mittitur, adurere duobus locis, ut per ea perni"cioſus humor evadat. Quibus ſi finitum ma"lum non fuerit, prope eſt, ut perpetuum ſit (*y*)." Si Epilepſia a materia aliqua morboſa in cerebro latente, quaeque expelli debet, oriatur, ut res ſe habuiſſe in puella ſupra memorata videtur: Nam

(*x*) Pathol. cereb. cap. 3. p. 39.
(*y*) Celſ. lib. iii. cap. 23. p. 174.

ſimul atque in ignem incidiſſet, materia qua data porta ruebat, unde inſultu libera evaſit. In tali rerum ſtatu, excretiones ſuppreſſae, ſi cognoſcantur, menſes, ſcil. vel haemorrhoides, promoveri debent; ſin minus cognitae fuerint, evacuationibus, ſcil. ſternutamentis, alvi dejectionibus, veſicatoriis, fonticulis, ſetaceis, &c. tollere conandum eſt. Pulv. aſari, ſeu quodvis ſternutamentum validum, plurimum prodeſſe, videtur, imo aeque forſan ac ulla alia evacuatio, praeſertim cum materiam a vaſis cerebro proximis derivet.

18. Nunc de curatione alterius ſpeciei morbi, quae ab aliquo partes capite remotiores laedente, naſcitur, pauca dicenda ſunt. Ac primo, Si humoribus acribus et aciditatibus in ventriculo et inteſtinis latentibus, oriatur, aut vomitibus aut dejectionibus expellenda ſunt; deinde idonea abſorbentia danda ſunt, cujus generis magneſia alba eſt remedium neutiquam ſpernendum, quum non tantum egregium abſorbens ſit, ſed et purgans lene ac mite, quoties acidis in primis viis occurrit; ob quam cauſam omnibus fere aliis hujus claſſis anteponi debet. Clyſteres emollientes, quibus ſapo Venet. diſſolvitur, prout res poſcit, injiciendi ſunt; hi

hi enim cruditates inteſtinorum, ex lacte coagulato natas, efficaciter diſſolvunt; poſtea amarae potiones, chalybeata et cortex adminiſtrari poſſunt; atque hîc celebre illud remedium oleum, ſcil. animale, apud Medicos tantopere laudatum, forſitan tentandum eſſet; nam cum tot cohabationes ſubeat, blanda ſua naturâ, ad omnem acrimoniam obtundendam, imprimis idoneum eſt, vaſa quoque exilia ſubtilitate ſua ſimul penetrat, imo et anodyni lenis inſtar, ſomnum levem conciliando, agere videtur, ac proinde hoc in morbo utile eſſe oportet. Quando morbus lumbricis excitatur, tunc ad eadem medicamenta, quae contra eos in aliis caſibus uſurpantur, confugiendum eſt. Anthelmintica et purgantia lenia, quorum praecipua ſunt pulvis ſtanni, quo ſolo Epilepſiam ſanatam fuiſſe obſervatum eſt, Mercurius dulcis, Æthiops mineralis, et radix quoque Valerianae ſilveſt. quae in morbis ſpaſmodicis plurimum valet, imo et inſigni uſui fuiſſe multis morbo hoc laborantibus, quoties lumbricis ortus ſit, experientia compertum eſt, cujus conſtanti uſu corpore eliminati fuerunt (z). Inter alia remedia HOFFMANNUS (a) camphoram, in Epilep-

ſiis

(z) Mem. Acad, des ſcien. l'ann. 1706, mem. 430.

(a) Vid. Hoff. oper. cap. 1. p. 15. de Epilep.

ſiis a' lumbricis natis, commendat; haec quoque doſibus amplioribus adhibita ab aliis laudatur. Si Epilepſia oriatur dolore cruciante, ſive calculo in ductibus urinariis haerente, ſeu ventriculi gravibus affectibus, ſeu inteſtinorum indurationibus praeternaturalibus, tunc curatio ab hiſce inſtituenda eſt quae partes laxabunt ac cauſas nocentes abigent; hujus generis ſunt oleoſi clyſteres anodyni, linimenta lubricantia anodyna, et fomenta, partibus externis juxta quas dolor ſentitur, applicata; opiata, diuretica, et venaeſectio, hîc quoque utilia ſunt. Quando Epilepſia in infantibus dentitione naſcitur, tunc curationem, gingivas molliendo, refrigerando et ſedando, mollibus et glutinoſis medicamentis, venaeſectione, veſicatoriis, et inciſione gingivarum, aggredi debemus. Boerhaavius etiam refert convulſiones dentitione natas parvis doſibus ſpiritus cornu-cervi feliciter ſanari (*b*); quo in caſu a vero haud abhorret, eas praecipue ab humoribus acidis in ventriculo, ortum ducere. Quando morbus naſcitur materiae alicujus obſtructione quae evacuari ſolebat, exſiccatione, ſcil. ulceris veteris, ſive fluxu aliquo periodico, in alterutro ſexu, occluſo:

(*b*) Vid. Boerh. Aphor. Aphor. 1378.

cluſo: Cum hîc pateat morbum ortum ex ſuppreſſione nonnullorum humorum, ſive ſanorum ſive morbidorum, qui corpore expelli debuerunt; curatio itaque poſtulat, ut excretiones quarum ſuppreſſione morbus acceſſit, ſi cognitae ſint, reſtituantur, ſin vero ignorantur, variis evacuationibus compenſandae ſunt, fonticulis, ſcil. ſetaceis, hirudinibus, veſicatoriis, venaeſectionibus, medicamentis menſes provocantibus, et haemorrhoidas aperientibus. Si os ſeſamoideum, ſeu tuber quodvis nervi ramo amplo incumbens, in cauſa fuerit, extrahendum eſt; ſin vero minus, morbus quovis ex vitio rerum nonnaturalium ad redeundum proclivis erit. Quando ab aura frigida provenit, tunc methodus medendi bifariam inſtituenda; primo, arctâ partis ligaturâ; ſecundo, totum ſyſtema nervoſum firmius et minus ſenſile reddendo, ne facile levi irritatione afficiatur; ſatis conſtat enim homines infirmi et laxi corporis habitus, caeteris paribus, huic morbo, quacunque ex cauſa fortiter ſenſus afficiente, magis obnoxios eſſe; unde Epilepſia infantes, et delicatos, atque infirmos, frequentius corripit; ea itaque quae habitum corporis firmabunt, et nervoſi ſyſtematis ſenſilitatem minuent, maximo uſui

erunt,

erunt, ſcil. exercitatio modica, equo ſeu vehiculo, unà cum cortice Peruv. chalybeatis, aliiſque medicamentis corroborantibus, ac regimine nutriente. Materiae latenti exitus parandus eſt, ſive inciſis partibus, ſive veſicatoriis, (quibus repetitis D. WHYTT ſe Epilepſiam hujus generis ſanâſſe refert). Ulcus quoque parti ope cauſticorum induci debet, quod aliquamdiu medicamentis ſuppurantibus cum corroſivis commixtis, apertum tenendum eſt.

19. PAUCA nunc de cauſis procatarcticis dicenda reſtant, quae utut variae et numero pene infinitae, generalia quaedam monita tantum poſtulare videntur. Quamquam enim ſaepius nequaquam penes medicum peritiſſimum ſit cauſas Epilepſiae praediſponentes penitus eradicare; attamen a cauſis occaſionalibus quae cum praediſponentibus conjunctae paroxyſmum renovant, cavere poteſt; ac proinde haud abs re alienum fuerit perpendere, quo habitu corporis aeger ſit; imo et cauſas unde malum initium cepit inveſtigare, quaque parte corporis ſigna paroxyſmi appropinquantis ſe oſtenderunt; deinde ſymptomata omnia, ac quo ordine ſingula, ab initio ad finem paroxyſmi, ſibi mutuo ſucceſſerunt; imo utrum adhibita tempore inſultus

aegroto

aegroto profuerunt nec ne, accurate obſerventur. Notetur etiam, quo tempore anni paroxyſmi creberrimi atque atrociſſimi ſint; utrum ſub plenilunium an novilunium accidunt. Si res igitur ita ſe habeat, quae ſupra memorata ſunt, pro variis morbi cauſis, ac aegroti habitu, fieri debent. Evacuationes quoque ſolitae haemorrhoidum, menſium, ſudoris, &c. minime negligendae ſunt, nam, ab iis ſuppreſſis malum ſaepius oriri, prius oſtendere conati ſumus, ut inde judicemus quid boni malive aegro accreverit. Denique praecipua cura adhibenda eſt, ne quid in rebus nonnaturalibus peccetur; animus aegri gratis ſemper colloquiis, caeteriſque blandimentis, oblectandus eſt. Victus ratio pro morbi cauſis, et corporis habitudine, accommodanda eſt; quibus diligenter obſervatis, paroxyſmorum reditus non tantum minus frequentes reddere poterimus, ſed et medendi methodus ſaepius nobis monſtrabitur; ſi enim noverimus aegrotum eſſe corporis habitus delicatioris, animique nimis irritabilis, et morbum quoque ſubito aliquo affectu ortum eſſe; tunc curationem moliri oportet animum afficiendo objectis ab iis diverſis a quibus antea perturbari ſolebat. Kaau narrat multos Epilep-

ticos,

ticos, avunculo ſuo magno Boerhaavio, hoc modo curatos fuiſſe ; quoniam autem hiſtoria imprimis memoratu digna videtur, hîc igitur inſerere viſum eſt : " In domo, qua pauperes ex eleemoſy-
" nis publice aluntur, in civitate Harlemenſi, per-
" territa puella incidit in morbum nervorum con-
" vulſivum, certis paroxyſmis reducem : Adſtantium
" et adjuvantium in eam intenta itidem corripitur
" eodem morbo, poſtridie altera, deinde tertia,
" quarta, imo fere omnes, tam pueri quam puellae :
" Status miſerrimus ! corripitur hic, corripitur
" illa, imo fere omnes eodem tempore, dum
" alter aſpicit, proſternuntur. Medici ſolertes
" fruſtra adhibent quae dictat ars, ſaluberrima
" Ant-Epileptica medicamina. Confugitur tan-
" dem ad Boerhaavium, qui, miſertus infelicis
" pauperum ſortis, petiit Harlemum, et dum rem
" examinat, invadente in paroxyſmo, vidit convelli
" plures ſpecie Epilepſiae. Datis incaſſum optimis
" remediis medicis ſapientibus, et ad imaginatio-
" nem ex uno in alterum traducto morbo, rite per-
" penſis, hanc avertendo, credidit poſſe curam
" obtineri, et obtinuit. Scilicet, praemonitis Epho-
" ris, praeſentibus omnibus, juſſit per cameram diſ-

" poni

" ſponi fornaces portatiles, prunis ardentibus in-
" ſtructas, atque iis imponi ferreos hamulos, ad
" certam figuram adaptatos ; tum ita mandavit,
" quia omnia fruſtra forent, ſeſe aliud neſcire reme-
" dium, quam ut qui primus, puer foret vel pu-
" ella, infauſto morbi paroxyſmo arriperetur, locus
" quidam nudati brachii candente ferro ad os uſ-
" que inureretur ; utque gravitate pollebat dicendi,
" perterriti omnes ad crudele remedium, dum in-
" ſtare ſentiunt paroxyſmum, omni mentis inten-
" tione, et metu dolorificae inuſtionis, eidem re-
" ſiſtunt fortioris oblatione ideae (*c*)." Idem Auctor plurima exempla, praeter ſupra memorata, addit, ubi morbus animo, ad objecta majori vi attrahentia, converſo, curabatur ; terrore, ſcil. epidemica, ſeu febre quartana, ptyaliſmo, matrimonio, et verberibus (*d*).

20. Nunc quomodo aeger tempore paroxyſmi tractandus eſt, breviter dicemus. Primo pulvinaria ſubjicienda ſunt, ne caput et membra in humum illidat ; caput nonnihil erigatur, glycyrrhizae viridis ſeu ligni mollioris fruſtum dentibus molaribus interponatur,

E

(*c*) Kaau Boerh. impetum faciens, p. 335.
(*d*) Vid. loc. citat.

terponatur, ne linguam mordeat et vulneret; haec enim ſuberi, quamquam vulgo praeſcribitur, anteponenda; artus convulſi, nulla vi adhibita, leniter extendendi ſunt; leviter quoque fricari, ac oleo inungi, debent; eadem quoque poſitione retinendi, nec ita fortiter aſtringendi ſunt, ut non illis nonnihil cedatur; periculum enim eſt, ne nervorum et muſculorum fibrae multum convulſae, divellantur. Paroxyſmo perſtante, PISO aegrum ſequenti modo tractari vult: "Exacerbatione adhuc perſeverante, glans "immittatur ex agarico, ſale gemmae, hiera, et "deſpumato melle; clyſteribus quoque acribus "utendum." At recte notat, "Quamquam magis "conferunt ipſis revocatis. Nam in ipſa acceſſi-"one materia a cerebro averti debet, modis omni-"bus; ſive affectio propria erit, ſive per conſen-"ſum (*e*)." Haec obſervatio neutiquam inepta eſt; nam cujuſcunque ſpeciei Epilepſia ſit, materiam a cerebro revellere, ne functiones ejus turbentur, ſemper moliendum eſt. Nihil nimis acre, volatile, et ſtimulans, ſternutationem provocans, dum paroxyſmus adeſt, naribus ſupponi debet; hoc enim tempore facies turget et liveſcit; oculi tumidi

et

(*e*) Nicol. Piſo de cognoſ. et curand. morb. vol. i. p. 133.

et rubri ſunt ; unde liquet venas et arterias capitis nimio ſanguine diſtendi ; periculum itaque eſt, ne vaſa ſubito concuſſu inter ſternutandum, rumpantur ; uti olim recte obſervavit CAELIUS AURELIANUS. Caute ergo adhibenda ſunt id genus pharmaca praecipue plethoricis ; agnoſcendum eſt vero ſternutamenta ſuo ſtimulo in nervos ex paroxyſmo aegrum expergefacere poſſe.

21. AEGRO jam debilitato, laſſo, ac ſtupido, poſtquam ad ſe rediverit, medicamenta cardiaca et exhilarantia, quibus ſpiritus torpentes et vires fractae reficiantur, dare convenit ; qualia ſunt omnes aquae aromaticae ſtillatitiae, aqua, ſcil. caſtorei, rutae, pulegii, &c. cum parva copia tincturae ſuccini, et ſpirit. volat. foetid. ſeu, quod praeſtantius remedium eſt, tincturae caſtorei compoſit. Pharmacopoeiae Edinenſis, atque alia hujuſmodi, quibus uti perſeveret donec ſpiritus et vires priſtinas recuperaverit ; deinde hiſce omiſſis, ad remedia ſupra memorata, pro variis morbi cauſis, pergat.

22. SI aſſultus ſtatis intervallis redeant, corticem Peruv. tentare conveniet, vomitum ſuſcitare hora antequam paroxyſmus accedat, et eodem tempore aegrum ictui electrico ſubjicere ; opium quo-

que exporrigendum omnium antiſpaſmodicorum facile princeps; camphora etiam prodeſt in pleriſque ſpeciebus hujus morbi, et moſchus, ſpiritus aether:, et oleum animale, ſummis laudibus apud multos celebrantur. Remedium quoque memorat nobilis Van Swieten (*f*), ex cupro praeparatum, quod quibuſdam Epilepticis profuiſſe teſtatur. Quam optanda eſſet praeparationis hujus remedii cognitio.

23. Causis Epilepſiae jam recenſitis, et curâ ſingulis propria propoſita, nunc reſtat ut aliquid de remediis ſpecificis dictis agamus; quorum enumeratio opus eſſet taedii plenum, et parvae utilitatis; nam ex ſupra dictis, ni fallor, patebit nullum poſſe eſſe remedium univerſale et ſpecificum morbo a tam variis fontibus orto. Quare medici cordati erit tales ineptias aniculis et agyrtis relinquere, (quorum ars ſolummodo verſatur in re aegri exhaurienda, non in morbis curandis); et remedia experientia comprobata, et rationi conſentanea, tantum exhibere.

(*f*) Van Swieten Comment. in Boerh. Aphoriſ. tom. iii. p. 438.

F I N I S.